

SPIS TREŚCI

AESTIMATIO	8
WSTĘP	9
I. GLOTTODYDAKTYKA JAKO NAUKA	13
1.1 Charakterystyka glottodydaktyki jako dyscypliny naukowej.....	13
1.2 Przedmiot, cele i metody badań glottodydaktyki	17
1.3 Układ glottodydaktyczny	19
1.3.1 Uwagi ogólne	19
1.3.2 N-U jako podstawowa relacja układu glottodydaktycznego	22
1.3.3 Język jako centralny element układu glottodydaktycznego	23
1.3.4 Materiały glottodydaktyczne i ich funkcja w układzie glottodydaktycznym	25
1.3.5 Warunki nauczania jako niezbędny element układu glottodydaktycznego	26
1.4 Subdyscypliny glottodydaktyki	27
1.5 Związki glottodydaktyki z dyscyplinami pokrewnymi	28
II. ETAPY PROGRAMOWANIA NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH	32
2.1 Uwagi ogólne	32
2.2 Etap predydaktyczny i jego charakterystyka	32
2.2.1 Faza naukowa	33
2.2.2 Faza metodyczna	34
2.2.3 Faza pragmatyczna	39
2.3 Etap dydaktyczny	42
2.4 Etap postdydaktyczny	42
III. PODSTAWY METODYKI NAUCZANIA JĘZYKÓW OBCYCH.....	44
3.1 Podsumowanie dotychczasowych uwag na temat metodyki	44
3.2 Pojęcie i funkcje metodyki języków obcych	44
3.3 Taksonomia metodok nauczania	45
3.4 Specyficzne metodyki nauczania	47
3.5 Konkluzje	47
3.6 Przesłanki metodologii selektywno-integratywnej autora	48
3.7 Rozważania o metodach nauczania	50
3.7.1 Uwagi wstępne	50
3.7.2 Podejście, metoda, technika nauczania	51
3.7.3 Podejście i elementy konstytutywne metody nauczania	52
3.7.4 Typy metod nauczania	53
3.8 Metodologia selektywno-integratywna a metoda nauczania	56

3.8.1 Zasady nauczania	57
3.8.2 Techniki nauczania	65
3.9 Krótka charakterystyka wybranych metod nauczania	69
3.9.1 Metody bezpośrednie	70
3.9.2 Metody pośrednie	79
3.9.3 Metody pośredniczące	82
3.9.4 Metody alternatywne	84
3.10 Pluralizm versus indyferentyzm metodyczny	91
3.11 Orientacja postkomunikacyjna w metodyce	93
3.12 Czynniki determinujące rozwój metod nauczania	94
IV. CZYNNIKI OPTYMALNEGO KSZTAŁTOWANIA EFEKTYWNEJ PRAKTYKI GLOTTODYDAKTYCZNEJ	97
4.1 Uwagi wstępne	97
4.2 Uczeń jako współtwórca sukcesu w nauce języka obcego	99
4.2.1 Typy uczniów i style uczenia się	101
4.2.2 Strategie uczenia się	105
4.2.3 Motywy, motywacje i motywowanie w nauce języków obcych	108
4.2.4 Kontekst motywacyjny	114
4.3 Nauczyciel jako kreator procesów glottodydaktycznych i jego podstawowe funkcje	121
4.3.1 Funkcja organizacyjna nauczycieli w fazie predydaktycznej	123
4.3.2 Funkcja organizacyjno-metodyczna nauczycieli w fazie dydaktycznej	133
4.3.3 Funkcja organizacyjna nauczycieli w fazie postdydaktycznej	138
4.4 Uwagi końcowe	141
V. PODSTAWY KONSTRUKCJI PROGRAMÓW NAUCZANIA	142
5.1 Uwagi ogólne	142
5.2 Fazy i strategie konstruowania programów	143
5.3 Ogólna charakterystyka programów	146
5.3.1 Cele nauczania	147
5.3.2 Treści nauczania	155
5.3.3 Metody nauczania	159
5.3.4 Środki nauczania	160
VI. ZAGADNIENIA PREPARACJI I EWALUACJI MATERIAŁÓW GLOTTODYDAKTYCZNYCH	161
6.1 Uwagi wstępne	161
6.2 Zarys klasyfikacji i charakterystyki materiałów glottodydaktycznych	162
6.3 Funkcje materiałów glottodydaktycznych	167
6.3.1 Funkcja prezentacji autentycznego języka obcego	167
6.3.2 Funkcja prezentacji wiedzy krajo- i kulturoznawczej	169
6.3.3 Funkcja adekwatnej organizacji i systematyzacji materiału nauczania	169
6.3.4 Funkcja rozwijania umiejętności i sprawności językowych	174
6.3.5 Funkcja organizacji procesów glottodydaktycznych	175
6.4 Preparacja a ewaluacja materiałów glottodydaktycznych	175
6.5 Kryteria ewaluacji materiałów	177
6.5.1 Praktyczne kryteria oceny i doboru materiałów	177

VII. PRZESŁANKI NAUKOWEGO KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI	188
7.1. Uwagi wstępne	188
7.2. Generalne zadania szkoły	189
7.2.1 Wychowanie i rozwój osobowości uczniów	190
7.2.2 Przygotowanie uczniów do życia w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych	191
7.2.3 Rozwijanie tolerancji i akceptacja obcych kultur	192
7.3 Potrzeby praktyki a profile kształcenia nauczycieli	192
7.4 Kompetencje nauczycieli języków obcych	194
7.4.1 Kompetencja językowa	194
7.4.2 Kompetencja metodyczna	195
7.4.3 Kompetencja krajo- i kulturoznawcza	196
7.4.4 Kompetencja pedagogiczna	197
7.4.5 Kompetencja medialna	198
7.5 Zagadnienia doskonalenia zawodowego nauczycieli	199
VIII. ZAGADNIENIA POLITYKI JĘZYKOWEJ	203
8.1 Uwagi wstępne	203
8.2 Podstawy europejskiej polityki językowej	203
8.3 Ranga poszczególnych języków w komunikacji interkulturowej	207
8.4 Przesłanki polskiej polityki językowej, czyli jakich języków nauczać i dlaczego?	208
ZAKOŃCZENIE	212
BIBLIOGRAFIA	214

SPIS SCHEMATÓW

Schemat 1: Struktura glottodydaktyki jako dyscypliny naukowej	15
Schemat 2: Struktura badań naukowych glottodydaktyki	16
Schemat 3: Kwalitatywno-quantytatywne kontinuum metodologii badań	18
Schemat 4: Układu glottodydaktyczny Gruzcy	19
Schemat 5: Model glottodydaktyczny Woźniewicza	20
Schemat 6: Układ glottodydaktyczny autora książki	21
Schemat 7: Modele komunikacji językowej Bühlera i Shannona-Weavera	22
Schemat 8: Struktura subdyscyplin glottodydaktyki sensu largo	28
Schemat 9: Związki glottodydaktyki z dyscyplinami pokrewnymi	30
Schemat 10: Model Henrici: Język niemiecki jako obcy w kontekście dyscyplin pokrewnych	30
Schemat 11: Predydaktyczna faza programowania procesów glottodydaktycznych	33
Schemat 12: Zależność bazy metodycznej od wiedzy naukowej i praktyki nauczania	35
Schemat 13: Płaszczyzny konstrukcji metod nauczania	52
Schemat 14: Typologia metod nauczania	54
Schemat 15: Sinusoida rozwoju wiedzy glottodydaktycznej w zakresie metod nauczania	55
Schemat 16: Zależność zasad technik MSI od wiedzy teoretycznej i praktyki glottodydaktycznej	57
Schemat 17: Typologia motywacji według Szalka	110
Schemat 18: Elipsa czynników determinujących motywację według Solmecke	114
Schemat 19: Czynniki oddziałujące na motywację – model Reisenera	115

Schemat 20:	Socjo-edukacyjny model Gardnera	120
Schemat 21:	Optymalna i restryktywna strategia konstrukcji programów nauczania	146
Schemat 22:	Stratyfikacja kompetencji językowej.....	148
Schemat 23:	Poziomy nauczania opracowane przez Instytut Goethego.....	151
Schemat 24:	Model liniowego układu materiału nauczania.....	170
Schemat 25:	Model koncentrycznego (spiralnego) układu materiału nauczania.....	171
Schemat 26:	Model liniowo-koncentrycznego układu materiału nauczania	172
Schemat 27:	Zależność między sprawnościami, umiejętnościami a aktywnościami językowymi	174
Schemat 28:	Kryteria ewaluacji materiałów glottodydaktycznych	185

SPIS TABEL

Tabela 1:	Przykładowy schemat rozkładu materiału nauczania.	124
Tabela 2:	Rozkład materiału nauczania do podręcznika <i>Deutsch ist in I.</i>	126
Tabela 3:	Rozkład materiału nauczania do podręcznika <i>Kontakte I.</i>	127
Tabela 4:	Konspekt lekcji.	132
Tabela 5:	Taksonomia ogólnych celów i poziomów nauczania.	150